

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เรื่องแนวทางการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ตามขั้นตอนการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษา 5 ขั้นตอน ผู้วิจัยนำเสนอวิธีการดำเนินการวิจัยตามลำดับ คือ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ในปีการศึกษา 2549 จำนวน 285 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 166 คน สุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (มัลวิลด์ สมคักคี 2548 : 109 ; อ้างอิงมาจาก Krejcie & Morgan) และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) โดยแบ่งประชากรตามขนาดของโรงเรียน คือ โรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก ต่อมาสุ่มตัวอย่างจากทุกชั้นภูมิโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิชนิดเป็นสัดส่วน (Proportion stratified random sampling) โดยผู้วิจัยกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างของแต่ละชั้นภูมิโดยคำนวณสัดส่วนระหว่างขนาดของกลุ่มตัวอย่างกับขนาดของจำนวนประชากรของแต่ละชั้นภูมิ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ที่	ขนาดโรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1.	ขนาดเล็ก นร. ต่ำกว่า 120 คน	140	82
2.	ขนาดกลาง นร.120 – 300 คน	107	62
3.	ขนาดใหญ่ นร. 301 คน ขึ้นไป	38	22
	รวม	285	166

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกรอบ

แนวคิดกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา แบ่งเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (check list) ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง วุฒิการศึกษา วิชาเอก การอบรม หน่วยงานที่จัดอบรม จำนวน โครงการ การดำเนินงานโครงการและวิธีการดำเนินงานโครงการ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ใน 5 ขั้นตอน จำนวน 60 ข้อ เป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามแบบของ ลิเคิร์ต (Likert) โดยใช้เกณฑ์ในการให้คะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง ดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ดำเนินการอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ดำเนินการอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ดำเนินการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นการจัดกลุ่มสนทนา (Focus Group Discussion) ระดมความคิดเห็นจากผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการพัฒนาบุคลากรตามขั้นตอนการพัฒนาบุคลากร 5 ขั้นตอน ลักษณะเป็นการอภิปรายกลุ่มหาข้อสรุปตามความคิดเห็นของผู้อภิปรายส่วนใหญ่

วิธีสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างขึ้นตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากรและขั้นตอนการพัฒนาบุคลากร 5 ขั้นตอน รวมทั้งศึกษารายละเอียดการสร้างเครื่องมือ
2. นำกรอบแนวคิดการประเมินทั้ง 5 ด้าน มากำหนดขอบข่ายเนื้อหาและนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ เพื่อให้สามารถตรวจสอบหรือวัดได้
3. เขียนข้อคำถามสำหรับใช้ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้ง 5 ด้าน

4. รวบรวมข้อคำถามที่เขียนไว้มาจัดทำแบบสอบถามฉบับร่างให้ครอบคลุมองค์ประกอบของการสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิจัยและผู้วิจัยตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นของแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยตรวจสอบในประเด็นความครบถ้วนสมบูรณ์เกี่ยวกับองค์ประกอบของแบบสอบถาม ความชัดเจนของคำชี้แจง แนวการตอบ และภาษาที่ใช้ในข้อคำถามว่าชัดเจนหรือไม่ พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความถูกต้องสมบูรณ์ตามโครงสร้างในองค์ประกอบของแบบสอบถาม ความเป็นปรนัย (Objectivity) เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ด้านการสร้างเครื่องมือ โดยพิจารณาจากผู้ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปทางด้านการวิจัยหรือวัดผล หรือผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษา โดยพิจารณาจากผลงานที่เป็นที่ยอมรับและมีวุฒิการศึกษาทางด้านการบริหารการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป และผ่านการทำวิทยานิพนธ์ 3 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ ความครอบคลุมครบถ้วนตามขอบเขตที่นิยามไว้ ความเป็นปรนัยหรือความชัดเจนของภาษาที่ใช้และความสมบูรณ์ในองค์ประกอบของแบบสอบถาม

7. นำแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญมาหาหลักฐานเพื่อแสดงถึงคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) พิจารณาคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปมาใช้และดำเนินการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญทั้งในด้านความครอบคลุม ความเป็นปรนัย และข้อเสนอแนะอื่นๆ

8. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Tryout) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริงที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 50 โรงเรียน เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบรัค เท่ากับ .95 นอกจากนี้ตรวจสอบความเป็นปรนัยของข้อคำถาม ปัญหาและอุปสรรคในการใช้แบบสอบถามฉบับนี้

9. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ขอนหนังสืออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3

2. ขอบหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ไปยังผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3

3. ส่งแบบสอบถามผ่านระบบกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ไปยังสถานศึกษากลุ่มตัวอย่าง แล้วให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งคืน ผู้วิจัยผ่านระบบกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 โดยผู้วิจัยสอดซองเปล่าพร้อมจำหน่ายของถึงผู้วิจัยเอง โดยใช้เวลาในการเก็บข้อมูล 15 วัน ได้รับ แบบสอบถามคืน จำนวน 160 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.39

4. การจัดกลุ่มสนทนากลุ่มผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

4.1 กำหนดหัวข้อประเด็นและแนวคำถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4.2 กำหนดกลุ่มสนทนา โดยแบ่งการสนทนากลุ่มออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหาร โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แตกต่างกัน

4.3 การดำเนินการสนทนา กลุ่มผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสนทนาโดยการถามคำถาม และนำการสนทนาให้เป็นไปตามหัวข้อที่เตรียมไว้

4.4 การรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มสนทนาให้ผู้จัดบันทึกการสนทนากลุ่มละ 2 คนและ ใช้เทปบันทึกเสียง

4.5 ระยะเวลาในการจัดกลุ่มสนทนา ใช้เวลากลุ่มละประมาณ 2 ชั่วโมง

4.6 ผู้วิจัยรวบรวมความคิดเห็นจากกลุ่มสนทนาทั้ง 3 กลุ่ม นำมาสังเคราะห์แล้ว สรุปผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการนำเครื่องมือประมวลหาค่าสถิติด้วยคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS For Windows ทำการวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละชุดตามขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ข้อมูลสภาพและปัญหาการพัฒนาบุคลากร ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (Standard Deviation) โดยรวม รายด้านและรายข้อ แล้วแปลความของคะแนนเฉลี่ยโดยใช้ เกณฑ์ของ ลิเคอร์ท (Likert Scale) ซึ่งได้กำหนดการแปลความหมายไว้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง ดำเนินการระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง ดำเนินการระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง ดำเนินการระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง ดำเนินการระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง ดำเนินการระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อมูลแนวทางการพัฒนาบุคลากร สังเคราะห์เนื้อหาตามประเด็นที่ได้จากการจัด

กลุ่มสนทนา นำเสนอในรูปความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐาน

1. ค่าร้อยละ

$$\text{ร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น}}{\text{ความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$

2. ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2538 : 73)

$$(\bar{x}) = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ (\bar{x}) แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 n แทน กลุ่มตัวอย่าง

3. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) บุญธรรม กิจปริดาปริสุทธิ (2542 : 223) ใช้สูตร

$$\text{S.D.} = \sqrt{\frac{\sum x^2 - (\sum x)^2}{n^2}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
 $\sum x$ แทน ผลรวมของแต่ละคน
 $\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละคนยกกำลังสอง
 n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. หาคความตรงเชิงเนื้อหา โดยหาคความสอดคล้องของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญระหว่างข้อคำถามแต่ละข้อกับนิยามศัพท์เฉพาะ โดยใช้สูตร (มลิวัลย์ สมศักดิ์ 2548 : 141)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบัก
โดยใช้สูตร (มลิวัลย์ สมศักดิ์ 2548 : 156 - 157)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ	α	แทน	สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	n	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	s_i^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
	s_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ